

ผลการวิจัยจากแบบสำรวจ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมกับการรับรู้ความหมายของเนื้อหาสารในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ใช้วิธีการศึกษาแบบวัด 2 ครั้ง (Two Shot Descriptive Study) โดยในบทนี้มุ่งที่จะเสนอผลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษานิเทศศาสตร์ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดา มารดา และผู้ปกครอง รวมทั้งรายได้ของครอบครัว และตัวแปรที่ใช้วัดความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยเสนอผลเป็นค่าร้อยละและ ค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แบ่งระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมออกเป็นระดับความเกี่ยวพันสูงและระดับความเกี่ยวพันต่ำ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานตามข้อที่ 1 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของนิสิตนักศึกษานิเทศศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (Chi - Square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ/ชั้นปีการศึกษา

ชั้นปีการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 2	ชาย	24	7.64
	หญิง	115	36.62
ชั้นปีที่ 3	ชาย	17	5.41
	หญิง	76	24.20
ชั้นปีที่ 4	ชาย	16	5.10
	หญิง	66	21.03
รวม		314	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นเพศหญิงร้อยละ 81.85 และเพศชายร้อยละ 18.15 โดยเป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุดคิดเป็น

ร้อยละ 44.26 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 29.61 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 26.13

สาเหตุที่ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุดเนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้จะใช้วิธีการแจกแบบสอบถามในชั้นเรียนของวิชาภาคบังคับ ประกอบกับช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเป็นช่วงปลายภาคการศึกษา ซึ่งเป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ให้ความสำคัญกับการทำรายงานและออกไปฝึกงานนอกสถาบันการศึกษา ทำให้มีนิสิตนักศึกษาเข้าชั้นเรียนน้อยกว่าปกติ จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ในสัดส่วนที่น้อยกว่าชั้นปีที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาและอาชีพของบิดา มารดา และผู้ปกครอง

ระดับการศึกษา	บิดา	ร้อยละ	มารดา	ร้อยละ	ผู้ปกครอง	ร้อยละ
ประถมศึกษา	57	19.4	79	27.1	23	18.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	5.4	27	9.3	7	5.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	17.7	39	13.4	17	13.4
อาชีวศึกษา/พาณิชย์	28	9.5	34	11.7	9	7.1
ปริญญาตรี	99	33.7	95	32.6	57	44.9
ปริญญาโท	36	12.2	17	5.8	13	10.2
ปริญญาเอก	6	2.0	-	-	1	0.80
รวม	294	100.0	291	100.0	127	100.0
อาชีพ						
รับราชการ	68	23.2	43	15.1	30	24.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	4.8	13	4.6	3	2.5
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	41	14.0	37	13.0	18	14.8
ประกอบอาชีพส่วนตัว	170	58.0	184	64.6	71	58.2
อื่นๆแม่บ้าน	-	-	8	2.8	-	-
รวม	293	100.0	285	100.0	122	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า (1) ระดับการศึกษาของบิดา มารดาและผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.7 , 32.6 , และ 44.9 ตามลำดับ รองลงมาคือระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.4 , 27.1 และ 18.1 ตามลำดับ (2) สำหรับการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบิดา มารดาและผู้ปกครองประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 58.0 , 64.6 และ 58.2 ตามลำดับ รองลงมาคือรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 23.2, 15.1 และ 24.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 รายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว/เดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000 บาท	33	10.7
20,001 - 30,000 บาท	76	24.8
30,001 - 40,000 บาท	59	19.2
มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป	139	45.3
รวม	307	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือระหว่าง 20,001 - 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 24.8

ตารางที่ 4 ความสนใจในการติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับความสนใจ	จำนวน	ร้อยละ
สนใจมากที่สุด	4	1.3
สนใจมาก	70	22.3
ปานกลาง	204	65.0
ไม่ค่อยสนใจ	35	11.1
ไม่สนใจเลย	1	0.3
รวม	314	100.0

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจในการติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือสนใจมาก คิดเป็นร้อยละ 22.3 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ์ งามขจรกุลกิจ (2539) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาทางสื่อมวลชนกับการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมของนักศึกษานิเทศศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจในการติดตามข่าวสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56) ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าการเปิดรับข่าวสารยังไม่ให้ความสำคัญกับข่าวสิ่งแวดล้อมมากเหมือนกับข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ แต่จากการวิเคราะห์ผล

การวิจัยในส่วนที่กลุ่มตัวอย่างตอบว่า สนใจมากคิดเป็นร้อยละ 22.3 นั้น อาจเป็นตัวบ่งชี้ถึงแนวโน้มความสนใจที่จะพัฒนาไปสู่ระดับที่มากขึ้นได้

ตารางที่ 5 เหตุผลที่สนใจติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

เหตุผลที่สนใจติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	อันดับการเลือก (N = 314)				
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
ช่วยให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	12.3	31.1	31.1	17.2	8.4
ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	30.4	36.9	25.0	5.8	1.9
เป็นหัวข้อที่นำไปสนทนากับบุคคลอื่น	3.3	7.9	7.3	27.7	53.8
เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนทั่วทุกมุมโลก	48.9	19.0	20.3	8.0	3.9
เป็นเรื่องที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญนำเสนอเป็นประจำ	7.3	7.6	17.8	38.0	29.4

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างสนใจติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม สามารถจัดอันดับได้ดังนี้

เหตุผลอันดับแรกคือ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนทั่วทุกมุมโลก คิดเป็นร้อยละ 48.9

เหตุผลอันดับสอง คือ ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 36.9

เหตุผลอันดับสาม คือ ช่วยให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 31.1

เหตุผลอันดับสี่ คือ เป็นเรื่องที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญนำเสนอเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 38.0

เหตุผลอันดับห้า คือ เป็นหัวข้อที่นำไปสนทนากับบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 53.8

จากเหตุผลที่ได้รับการจัดอันดับจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้นนี้สามารถนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายเหตุผลที่ได้มาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นดังนี้

(1) ในเหตุผลที่สนใจติดตามข่าวสิ่งแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเป็นอันดับแรกในงานวิจัยนี้คือ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนทั่วทุกมุมโลก (48.9) และอันดับที่สองคือทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของวรรณิ งามขจรกุลกิจ (2539) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมศึกษาทางสื่อมวลชนกับการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมของนักศึกษานิเทศศาสตร์ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลที่สนใจติดตามข่าวสิ่งแวดล้อมในอันดับแรกคือทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และอันดับสองคือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนทั่วทุกมุมโลก

(2) ส่วนเหตุผลอันดับ 4 คือเป็นเรื่องที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญนำเสนอเป็นประจำ (38.0) เมื่อย้อนกลับไปศึกษางานของณรงค์ ขำวิจิตร (2534) ศึกษาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวันกับการเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ชื่อฉบับระหว่าง พ.ศ.2531 – 2533 พบว่าปริมาณความถี่ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมในปี 2533 มีจำนวน 128 ชิ้น รองลงมาในปี 2531 และ 2532 มีจำนวน 94 ชิ้นและ 92 ชิ้นตามลำดับ

สำหรับจิรวรรณ กมลรัตนโยธิน (2536) ได้วิเคราะห์เนื้อหาและความหมายของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ (2532 – 2534) พบว่า

(2.1) ในช่วงปี 2532-2534 ได้รับการประกาศให้เป็นปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์โดยให้สถานีโทรทัศน์ทุกช่องให้ความร่วมมือในการรณรงค์อย่างจริงจังซึ่งกำหนดเวลาออกอากาศในระหว่าง 19.30 -21.30 น.ทุกวัน

(2.2) ส่วนการพัฒนาในด้านปริมาณของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมพบว่ามีเพิ่มขึ้นจากเดิมที่เป็นเพียงสปรอตรณรงค์เท่านั้น แต่พอในปี 2532 เริ่มมีผู้เข้ามาผลิตรายการ “สารคดีพิทักษ์” และในปี 2533 -2534 ก็มีผู้ผลิตรายการเพิ่มอีก 3 รายการและ 2 รายการตามลำดับ

จากปัจจัยในเรื่องของปริมาณความถี่ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอและการพัฒนาในด้านปริมาณของรายการสารคดีสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ดังกล่าวข้างต้นน่าจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลความสนใจที่จะติดตามข่าวสารสิ่งแวดล้อมว่าเป็นเรื่องที่สื่อมวลชนให้นำเสนอเป็นประจำ

(3) ส่วนเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกในอันดับที่ 2 คือ ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (36.9) และอันดับ 5 คือเป็นหัวข้อที่นำไปสนทนากับบุคคลอื่นๆ (53.8) นั้น สามารถอธิบายตามทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจได้ว่าผู้รับสารมีความต้องการที่จะเลือกเปิดรับสื่อเพื่อนำเนื้อหาสาระไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งทำให้มีหัวข้อสนทนากับบุคคลอื่นได้ เป็นการใช้สื่อในลักษณะก่อให้เกิดประโยชน์ (Instrumental Use) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุผลที่ทำให้ตนเองได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นอาจจะมีความสัมพันธ์ไปยังสู่การทำให้เกิดมีความรู้สึกร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเหตุผลที่ได้รับการจัดอยู่ในอันดับที่ 3 (31.1) ก็ได้

อย่างไรก็ตาม เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกในอันดับที่ 5 นั้นเมื่อนำมาศึกษาร่วมกับผลการวิจัยของพินดา บุญชัยศรี (2538) เกี่ยวกับผลกระทบทางโทรทัศน์ "รายการเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของเรา" ที่มีต่อการนำไปปฏิบัติตามและการถ่ายทอดสู่บุคคลในครอบครัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ก็พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้จากการชมรายการในระดับสูง แต่ในขั้นที่จะนำไปปฏิบัติหรือนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในครอบครัวกลับอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ว่าเหตุผลความสนใจในการติดตามข่าวสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างเพื่อที่จะนำไปเป็นหัวข้อสนทนากับบุคคลอื่นได้รับการเลือกอยู่ในอันดับท้ายสุดด้วยสัดส่วนถึง 53.8

ดังนั้นการสังเกตเห็นประโยชน์หรือที่เป็นเหตุผลของการเปิดรับข่าวสารนั้นจะเห็นว่าในลำดับแรกๆ ยังมีขอบเขตของการเปิดรับที่จะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับตนเองเป็นสำคัญและยังไม่มีทิศทางที่จะขยายความรู้ที่ได้รับมาไปยังผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะอายุของนิสิตนักศึกษาที่ยังจัดอยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่มีลักษณะความสนใจอยู่ที่ระดับของตนเองมากกว่าที่จะไปมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละของประเภทสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างสนใจใช้เป็นช่องทางในการติดตามข่าวสิ่งแวดล้อม

ประเภทของสื่อมวลชน (N = 314)	ร้อยละ
โทรทัศน์	89.8
หนังสือพิมพ์	61.1
นิตยสาร	51.9
วิทยุ	44.3
การจัดบรรยาย/นิทรรศการ	14.6

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้สื่อโทรทัศน์เป็นช่องทางในการติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.8 รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 61.1 และนิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 51.9

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าสื่อโทรทัศน์ได้รับการเลือกให้เป็นช่องทางการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งผลที่ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของวรรณิ จงศักดิ์สวัสดิ์ (2536) ซึ่งศึกษาเรื่องผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารด้านปัญหามลพิษทางน้ำจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือพิมพ์และวิทยุ

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า การใช้ช่องทางสื่อมวลชนประเภทนิตยสารกลับมีสัดส่วนที่สูงกว่าวิทยุ ซึ่งอาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีนิตยสารด้านสิ่งแวดล้อมออกสู่ท้องตลาดมากขึ้นเช่น นิตยสารดิเอิร์ท 2000 นิตยสารดีเคด เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาการของนิตยสารสารคดีที่มีจุดขายอย่างชัดเจนในเรื่องของการเสนอเนื้อหาแนวการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามผลงานวิจัยของสุชาติดา มิตรรามัญ (2538) ซึ่งก็พบว่ากลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ของนิตยสารเป็นกลุ่มนักศึกษาเพศชายที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป และมีความรู้ในระดับปริญญาตรี จึงอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้สื่อ นิตยสารเป็นสื่อที่มีความสำคัญในการให้ความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนที่มากกว่าสื่อวิทยุถึงแม้ว่าสื่อวิทยุจะมีรายการที่มุ่งเน้นการนำเสนอแนวพิทักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเช่น รายการ Green Wave ก็ตามแต่จุดขายสำคัญของรายการก็ยังเน้นความบันเทิงจากการได้รับฟังเพลงทันสมัยเป็นหลักมากกว่า และเมื่อเปรียบเทียบในปริมาณการนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมระหว่างนิตยสารและคลื่นวิทยุ ก็ จะเห็นว่าคลื่นวิทยุมักจะนำเสนอสปอตรณรงค์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพียงสั้นๆ เท่านั้น ในขณะที่นิตยสารจะมีพื้นที่ในการลงเนื้อหาสิ่งแวดล้อมมากกว่า

ตารางที่ 7 ความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อม (N = 314)	ระดับความสำคัญ			ค่าเฉลี่ย
	สำคัญ	ปานกลาง	ไม่สำคัญ	
ปัญหามลพิษทางอากาศ	98.4	1.6	-	3.0
ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง	75.7	24.3	-	2.8
ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและพลังงาน	84.4	14.6	1.0	2.8
ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า	86.6	13.4	-	2.9
ปัญหาการล่าสัตว์ป่ามาเป็นอาหาร	46.8	49.0	4.1	2.4
ความเสื่อมโทรมสภาพของแหล่งท่องเที่ยว	65.8	33.9	0.3	2.7

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหามลพิษทางอากาศมีความสำคัญกับชีวิตคนมาก คิดเป็นร้อยละ 98.4 รองลงมาคือ ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า คิดเป็นร้อยละ 86.6 และ ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและพลังงาน คิดเป็นร้อยละ 84.4

จากการศึกษางานวิจัยของณรงค์ ขำวิจิตร (2534) พบว่าประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการนำเสนอผ่านหน้าหนังสือพิมพ์รายวันในช่วงปี 2531 -2533 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง ชุมชนแออัด และมลพิษทางอากาศและเสียงตามลำดับ ซึ่งประเด็นปัญหาการคมนาคมขนส่งที่หนังสือพิมพ์รายวันได้นำเสนอมากที่สุดช่วงต้นนี้จะเกี่ยวข้องกับการจราจรติดขัด ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่เห็นชัดเจนที่สุดในปัจจุบัน จึงอาจอธิบายได้ว่าการรับรู้ความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่างๆ น่าจะมาจากการกำหนดวาระ (Agenda Setting) ของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของมลพิษทางอากาศที่มีการรณรงค์เกี่ยวกับสารตะกั่ว หรือกรณีชาวพายุเกย์ถล่มภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งสาเหตุสำคัญก็เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า รวมทั้งการรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงานในโครงการพลังงานทางเลือกที่สื่อมวลชนนำเสนออย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นลักษณะภูมิภณของกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้มีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่น การเห็นภาพคนเดินถนนต้องมีผ้าปิดปากปิดจมูกทุกวัน ก็น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งของการกำหนดการรับรู้ความสำคัญของปัญหามลพิษทางอากาศว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุด ซึ่งงานวิจัยของจริยา ทับเอี่ยม และคณะ (2540) ศึกษาเกี่ยวกับผลของกลยุทธ์การตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมทางเลือกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในเขตกรุงเทพมหานครก็พบว่าผู้บริโภคเห็นว่าปัญหามลพิษทางอากาศเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขโดยรีบด่วนเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 8 ความตระหนักรู้ต่อความสำคัญของประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ค่า เฉลี่ย
นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำลายหรือ รักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด	16.9	59.9	16.9	6.0	0.3	3.9
สาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดจากคน ไทยขาดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมแก้ปัญหา	42.0	38.9	15.6	3.5	-	4.2
นิสัยมักง่ายของคนไทยไม่ถึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ สุดต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	9.2	4.1	15.6	38.9	32.2	3.8
การขาดระบบกำจัดของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม มีผลอย่างร้ายแรงต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล	47.5	49.0	3.2	0.3	-	4.4
นักท่องเที่ยวที่ชอบขีดเขียนตามโขดหินถือเป็นการ กระทำที่ขาดความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ	55.4	40.8	3.5	0.3	-	4.5
การซื้อขายปะการังเป็นอาชีพที่ควรส่งเสริมเพื่อ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น	1.0	0.6	6.1	35.7	56.7	4.5
นักท่องเที่ยวเก็บชิ้นส่วนจากโบราณสถานไปเป็น สมบัติส่วนตัวถือว่าช่วยอนุรักษ์คุณค่าทางประวัติ ศาสตร์	1.0	-	0.6	15.3	83.1	4.8
การทิ้งโฟมพลาสติกบรรจุอาหารและเครื่องดื่มก่อ ให้เกิดปัญหามลภาวะแก่สิ่งแวดล้อมเพียงระยะสั้น เท่านั้น	0.6	-	1.9	30.6	66.9	4.6
การทำให้แหล่งท่องเที่ยวเปราะบางไปด้วยขยะ เท่ากับเป็นการทำลายธุรกิจการท่องเที่ยวของชาติ	52.5	29.3	14.6	1.0	2.5	4.3
การล่าสัตว์ป่าเป็นกิจกรรมที่มีส่วนทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมาก	54.6	39.9	2.9	0.6	1.9	4.4
ร้านอาหารที่สร้างล่องล่ำเข้าไปในแม่น้ำไม่ได้มีส่วน ในการทำลายสภาพทางธรรมชาติ	3.2	4.8	19.8	47.6	24.6	3.9
การดำน้ำดูปะการังอย่างขาดความรับผิดชอบต่อ ส่วนทำลายสิ่งมีชีวิตในทะเล	38.0	49.8	8.9	1.0	2.2	4.2

การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Alpha Cronbach Reliability Test) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.67

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก โดยประเด็นปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักรู้มากที่สุด คือ การลักลอบเก็บชิ้นส่วนจากโบราณสถานไปเป็นสมบัติส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 รองลงมา คือการทิ้งโฟมพลาสติกก่อให้เกิดปัญหามลภาวะแก่สิ่งแวดล้อมในระยะยาว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6

ตารางที่ 9 การเข้าร่วมทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กิจกรรม	จำนวน (N = 314)	ร้อยละ
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	125	39.8
กิจกรรมรักษาความสะอาดในมหาวิทยาลัย	87	27.8
กิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์และเรียนรู้ชีวิตในป่า	35	11.2
กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท	31	9.9
กิจกรรมปลูกป่าถาวร	16	5.1
กิจกรรมอื่นๆ	2	0.6

จากตารางที่ 9 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 39.8 ส่วนกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมมากที่สุดคือ กิจกรรมรักษาความสะอาดในมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาคือกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์และเรียนรู้ชีวิตในป่าคิดเป็นร้อยละ 11.2 และ ร้อยละ 9.9 เคยเข้าร่วมกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับที่น้อยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุอย่างเช่น การกำหนดประเด็นของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมาจะถูกกำหนดตามกระแสความสนใจในแต่ละช่วงเวลามากกว่าการมองถึงการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ทำให้กิจกรรมที่กำหนดออกมาในทางปฏิบัติเป็นไปลักษณะที่ไม่ต่อเนื่อง และแม้ว่าจะมีการจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องเช่น โครงการปลูกป่า หรือ

ค่ายอาสาพัฒนาก็ตาม ก็มักจะกำหนดช่วงเวลาของการทำกิจกรรมเพียงปีละครั้ง ทำให้มีการรับรู้ ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำลงไปยังเป็นปัญหาใกล้ตัวเกินไป จึงไม่ค่อยจะสนใจที่จะเข้าร่วมมากนัก ต่างกันกับกิจกรรมที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถระดมคนเข้าร่วมได้มากอย่างเช่น กิจกรรมทำความสะอาดในมหาวิทยาลัย ที่จะได้รับความสนใจที่จะเข้าร่วมมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ

ตารางที่ 10 ความถี่ในการแสดงพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ข้อความ (N = 314)	ประจำ	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
สนใจติดตามข่าวเหตุการณ์มลภาวะในสภาพแวดล้อมอย่างใกล้ชิด	10.8	66.6	20.7	1.9
ชอบคุยกับเพื่อนๆ ถึงการเสนอแนวทางช่วยแก้ไขปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อม	2.9	34.5	48.9	13.7
เตือนให้บุคคลใกล้เคียงตระหนักถึงการประหยัดไฟฟ้าและน้ำประปา	43.1	41.2	13.4	2.2
ชอบให้ความร่วมมือในการเก็บเศษขยะเมื่อมีโอกาสไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ	32.5	43.6	19.4	4.5
สนใจที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนช่วยรักษาสภาพแวดล้อมแม้ว่าจะมีราคาสูงกว่าปกติ	13.4	58.1	21.7	6.7

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่าการแสดงพฤติกรรมโดยการเตือนให้บุคคลใกล้เคียงตระหนักถึงการประหยัดไฟฟ้าและน้ำประปาเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นประจำมากที่สุดถึงร้อยละ 43.1 รองลงมาได้แก่ การให้ความร่วมมือในการเก็บเศษขยะเมื่อมีโอกาสไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 32.5 ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นบางครั้งบางคราว ได้แก่ความสนใจติดตามข่าวสารเหตุการณ์มลภาวะในสภาพแวดล้อมอย่างใกล้ชิดคิดเป็นร้อยละ 66.6 รองลงมาได้แก่ ความสนใจที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 58.1 ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกนานๆ ครั้ง คือ การสนทนากับเพื่อนๆ ถึงการเสนอแนวทางช่วยแก้ไขปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 13.7

จากผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถจะแสดงพฤติกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในปริมาณความถี่ที่แตกต่างกันไปอย่างเห็นได้ชัดเจนโดยกิจกรรมที่ใกล้ตัวเองจะสามารถทำได้เป็นประจำ เช่น การตากเตีอนให้บุคคลใกล้เคียงตระหนักถึงการประหยัดไฟฟ้าและน้ำประปา ในขณะที่การให้ความร่วมมือในการเก็บเศษขยะจะสามารถกระทำได้เมื่อมีโอกาสไปท่องเที่ยวเท่านั้น หรือการซื้อของใช้ที่เป็นสินค้าสีเขียวก็เกิดขึ้นได้เมื่อมีความต้องการที่จะใช้สินค้าเท่านั้น รวมทั้งในส่วนของพฤติกรรมที่ชอบคุยกับเพื่อนๆ ถึงการเสนอแนวทางช่วยแก้ไขสิ่งแวดล้อมก็มีการแสดงออกนานๆ ครั้ง ซึ่งก็สอดคล้องกับเหตุผลการวิจัยในตารางที่ 5 ในประเด็นของความสนใจที่จะติดตามข่าวสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปใช้เป็นหัวข้อสนทนาที่ได้รับการเลือกจัดอันดับท้ายสุด ซึ่งเป็นเพราะธรรมชาติของวัยรุ่นที่มักจะให้ความสนใจกับเรื่องของตนเองมากกว่า

ตารางที่ 11 ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ข้อความ (N = 314)	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย
เต็มใจที่จะจ่ายเงินเพิ่มเพื่อช่วยฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	8.3	40.4	46.2	4.5	0.6	3.5
ต้องการเลิกหรือลดกิจกรรมประจำวันส่วนตัวที่มีส่วนทำให้เกิดมลภาวะแก่สิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น	23.6	54.1	20.4	1.9	-	4.0
ต้องการเข้าร่วมอภิปรายเพื่อเสนอแนะหรือหาแนวทางช่วยแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม	1.3	5.1	43.3	36.3	14.0	2.4
มักเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อทำให้โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบรรลุเป้าหมายโดยเร็ว	0.6	3.8	29.3	47.5	18.8	2.2
อยากมีบทบาทในการช่วยแนะนำให้เพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกันแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียโดยการหันมาใช้ผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างจานที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม	6.1	21.7	35.0	26.1	11.1	3.0

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมาก โดยความตั้งใจที่จะเลิกหรือลดกิจกรรมประจำวันส่วนตัวที่มีส่วนทำให้เกิดมลภาวะแก่สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรกเท่ากับ 4.0 รองลงมาคือความเต็มใจที่จะจ่ายเงินเพิ่มเพื่อช่วยฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.5 และอยากมีบทบาทในการช่วยแนะนำให้เพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกันแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.0

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับการพัฒนาของกิจกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเริ่มตั้งแต่การเห็นประโยชน์ในการทำกิจกรรมในระดับปัจเจกบุคคลและพัฒนาไปยังระดับที่ต้องการติดตามข่าวสารสิ่งแวดล้อมในบางครั้งจนถึงการพัฒนาในขั้นที่ต้องการมีบทบาทของกิจกรรมการอนุรักษ์ร่วมกับบุคคลอื่นๆ ซึ่งในรายละเอียดของระดับการพัฒนากิจกรรมที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนี้จะนำไปอภิปรายในรายละเอียดในบทที่ 7 ต่อไป

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แบ่งระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม

ในงานวิจัยนี้ได้กำหนดระดับความเกี่ยวพันไว้ 2 ระดับคือ ความเกี่ยวพันสูง และความเกี่ยวพันต่ำ โดยในการวิเคราะห์เพื่อแบ่งระดับความเกี่ยวพันดังกล่าว ได้ใช้วิธีการนำผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดคุณลักษณะของความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ประการ อันได้แก่ ความสนใจในการติดตามข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ความตระหนักรู้ต่อความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม และความตั้งใจในการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยพบว่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจะอยู่ที่ระดับ 128 คะแนน และต่ำสุดจะอยู่ที่ 62 คะแนน โดยค่าคะแนนรวมทั้งหมดดังกล่าวได้นำมาหาค่ากลางโดยใช้วิธีการทางสถิติ ซึ่งได้ผลดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าสถิติที่ใช้แบ่งระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน	ค่าฐานนิยม
310	84.11	7.44	84	80

จากตารางที่ 12 พบว่าค่าทางสถิติที่สมควรนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมคือค่ามัธยฐาน ที่ได้ค่ากลางของคะแนนที่ระดับ 84 ซึ่งสามารถนำค่าดังกล่าวมาจัดกลุ่มตัวอย่างให้จำแนกตามค่าคะแนนรวมของความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมได้เป็น 3 ระดับดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการแบ่งออกตามระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ช่วงคะแนนของความ เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม	ระดับความเกี่ยวพัน กับสิ่งแวดล้อม	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
91 คะแนน ขึ้นไป	สูง	55	17.74
77 - 90 คะแนน	ปานกลาง	212	68.39
76 คะแนน ลงมา	ต่ำ	43	13.87
	รวม	310	100

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.39 รองลงมาคืออยู่ในช่วงระดับความเกี่ยวข้องสูงและต่ำ คิดเป็นร้อยละ 17.74 และ 13.87 ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่มีกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงปานกลางมากที่สุดนั้น น่าจะมาจากเครื่องมือวัดคุณสมบัติของความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในงานวิจัยนี้เหมาะสมกับการวัดความเกี่ยวพันในเชิงธุรกิจที่ผู้ประกอบการมีความเกี่ยวข้องกับสินค้าซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากกว่าจะนำมาใช้ในมิติของสังคมที่จะต้องใช้เวลาในการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในระยะยาว

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

“ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา ระดับการศึกษา และอาชีพของบิดา มารดาและผู้ปกครอง รวมทั้งรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม “ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi - Square) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยกำหนดค่านัยสำคัญไว้ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรทางประชากรศาสตร์	ระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม		รวม	ค่าไคสแควร์	
	ต่ำ	สูง		χ^2 ที่คำนวณ	$\chi^2_{df, p}$ (ตามตาราง)
1. เพศ	ชาย	29 (9.8)	27 (9.1)	56 (18.9)	
	หญิง	120 (40.4)	121 (40.7)	241 (81.1)	
รวม		149 (50.2)	148 (49.8)	297 (100.0)	$\chi^2 = 0.72$
2. ชั้นปีการศึกษา	ปี 2	71 (23.9)	62 (20.9)	133 (44.8)	
		52 (17.5)	35 (11.8)	87 (29.3)	
	ปี 3	26 (8.8)	51 (17.2)	77 (25.9)	
		ปี 4	149 (50.2)	148 (49.8)	
รวม					$\chi^2_{2; .01} = 9.21$
3. การศึกษาของบิดา	ประถมศึกษา	22 (7.9)	31 (11.2)	53 (19.1)	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	9 (3.2)	6 (2.2)	15 (5.4)	
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	26 (9.4)	23 (8.3)	49 (17.6)	
	อาชีวศึกษา/พาณิชย์	12 (4.3)	15 (5.4)	27 (9.7)	

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ตัวแปรทางประชากรศาสตร์	ระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม		รวม	ค่าไคสแควร์	
	ต่ำ	สูง		χ^2 ที่คำนวณ	$\chi^2_{df, p}$ (ตามตาราง)
3. การศึกษาของบิดา (ต่อ)					
ปริญญาตรี	41 (14.7)	53 (19.1)	94 (33.8)		
ปริญญาโท	20 (7.2)	14 (5.0)	34 (12.2)		
ปริญญาเอก	5 (1.8)	1 (0.4)	6 (2.2)		
รวม	135 (48.6)	143 (51.4)	278 (100.0)	$\chi^2 = 7.679$	$\chi^2_{6, .05} = 12.59$
4. การศึกษาของมารดา					
ประถมศึกษา	32 (11.7)	43 (15.7)	75 (27.4)		
มัธยมศึกษาตอนต้น	15 (5.5)	11 (4.0)	26 (9.5)		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	19 (6.9)	19 (6.9)	38 (13.9)		
อาชีวศึกษา/พาณิชย	16 (5.8)	15 (5.5)	31 (11.3)		
ปริญญาตรี	44 (16.1)	45 (16.4)	89 (32.5)		
ปริญญาโท	7 (2.6)	8 (2.9)	15 (5.5)		
ปริญญาเอก	-	-	-		
รวม	133 (48.5)	141 (51.5)	274 (100.0)	$\chi^2 = 2.107$	$\chi^2_{5, .05} = 11.07$

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่ง
แวดล้อม (ต่อ)

ตัวแปรทางประชากร ศาสตร์	ระดับความเกี่ยว พันกับสิ่งแวดล้อม		รวม	ค่าไคสแควร์	
	ต่ำ	สูง		χ^2 ที่คำนวณ	$\chi^2_{df, p}$ (ตามตาราง)
5.ระดับการศึกษาของ ผู้ปกครอง					
ประถมศึกษา	10 (8.5)	11 (9.3)	21 (17.8)		
มัธยมศึกษาตอนต้น	5 (4.2)	1 (0.8)	6 (5.1)		
มัธยมศึกษาตอน ปลาย	11 (9.3)	8 (5.1)	17 (14.4)		
อาชีวศึกษา/พาณิชย์	5 (4.2)	2 (1.7)	7 (5.9)		
ปริญญาตรี	23 (19.5)	32 (27.1)	55 (46.6)		
ปริญญาโท	3 (2.5)	8 (6.8)	45 (9.3)		
ปริญญาเอก	1 (0.8)	0 (.0)	1 (0.8)		
รวม	58 (49.2)	60 (50.8)	118 (100)	$\chi^2 = 10.185$	$\chi^2_{6, .05} = 12.59$

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ตัวแปรทางประชากรศาสตร์	ระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม		รวม	ค่าไคสแควร์	
	ต่ำ	สูง		χ^2 ที่คำนวณได้	$\chi^2_{df, p}$ (ตามตาราง)
6. อาชีพของบิดา					
รับราชการ	32 (11.5)	32 (11.5)	64 (23.0)	$\chi^2 = 0.45$	$\chi^2_{3; .05} = 7.82$
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8 (2.9)	6 (2.2)	14 (5.0)		
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	19 (6.8)	19 (6.8)	38 (13.7)		
ประกอบอาชีพส่วนตัว	78 (28.1)	84 (30.8)	162 (58.3)		
รวม	137 (49.3)	141 (50.7)	278 (100.0)		
7. อาชีพของมารดา					
รับราชการ	21 (7.8)	19 (7.0)	40 (14.8)	$\chi^2 = 1.54$	$\chi^2_{4; .05} = 9.49$
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4 (1.5)	8 (3.0)	12 (4.4)		
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	18 (6.7)	19 (7.0)	37 (13.7)		
ประกอบอาชีพส่วนตัว	87 (32.2)	87 (32.2)	174 (64.4)		
อื่นๆ คือ แม่บ้าน	3 (1.1)	4 (1.5)	7 (2.6)		
รวม	133 (49.3)	137 (50.7)	270 (100.0)		

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ตัวแปรทางประชากรศาสตร์	ระดับความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม		รวม	ค่าไคสแควร์	
	ต่ำ	สูง		χ^2 ที่คำนวณได้	χ^2 df, p(ตามตาราง)
7. อาชีพของผู้ปกครอง				$\chi^2 = 1.43$	χ^2 3; .05 = 7.82
รับราชการ	12 (10.3)	16 (13.8)	28 (24.1)		
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2 (1.7)	1 (0.9)	3 (2.6)		
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	10 (8.6)	7 (6.0)	17 (14.7)		
ประกอบอาชีพส่วนตัว	34 (29.3)	34 (29.3)	68 (58.6)		
รวม	58 (50.0)	58 (50.0)	116 (100.0)		
8. รายได้ของครอบครัว				$\chi^2 = 2.224$	χ^2 3; .05 = 7.82
ต่ำกว่า 20,000 บาท	14 (4.8)	16 (5.5)	30 (10.3)		
20,000 - 30,000 บาท	38 (13.1)	33 (11.4)	61 (24.5)		
30,001 - 40,000 บาท	32 (11.0)	24 (8.3)	56 (19.3)		
40,001 บาทขึ้นไป	62 (21.4)	71 (24.5)	133 (45.9)		
รวม	146 (50.3)	144 (49.7)	290 (100.0)		

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่าชั้นปีการศึกษาของนิสิตนักศึกษานิเทศศาสตร์เป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (ช่วงความเชื่อมั่น 99%) อย่างไรก็ตามตัวแปรดังกล่าวไม่มีค่าความสัมพันธ์กับระดับของความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในเชิงเส้นตรง โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 3 ที่พบว่าทำให้ค่าความสัมพันธ์มีการเบี่ยงเบน ส่วนตัวแปรทางประชากรศาสตร์อื่นๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดาและผู้ปกครอง รวมทั้งรายได้ของครอบครัวต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปอภิปรายผลในบทที่ 7 ต่อไป